

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraj. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Upravništvo, na katere naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Hrvatska duhovščina našej izgled.

V borbi za obstanek in razvoj naše slovenske narodnosti izpoznali smo važnost šole, kakor so jo izpoznali tudi naši protivniki. Naravno je torej bilo, da smo bili ostro proti pasivnosti, katero so začeli priporočati nekateri ultramontanski listi nasproti šoli precej, ko so nove šolske postave izšle in od cesarja potrjene bile. To je bil prvi povod notranjega boja pri nas.

A sedaj? Sam škof ljubljanski, od papeža potrjeni, in menda vendar toliko pravoverni, kakor vsak urednik naših cerkvenih listov, priporoča duhovnikom, ne zanemarjati šole, nego udeležiti se je in podpirati povsod. Mi to odobravamo in podpiramo uže iz narodnega stališča, ker marsikje tam, kjer se narodni duhovnik odtegne, prav lahko sam c. kr. nemškutar vse vajete v roko prime, narodnej stvari na škodo.

Vendar čudno je, da tega pastirskega lista, ki šolo tako lepo priporoča, nobeden ljubljanskih cerkvenih listov, niti Klunov „Slovenec“, niti Jeranova „Danica“, nič ne omenja, ampak se kar ignorira, „Gospodar“ pak, čegar uredniki nemškutarskim izjavam in činom g. Stepischnegga nasproti hrbitišča upogibajo, in nij slovcem moževsko ne izpregovoré, ta svojo nevero v nazore okrožnice izraža.

Priporočevala se je nam večkrat sloga in narodna jedinstvo, v katerej živi na Hrvatskem narodna inteligencija z duhovščino. Prav! Za to pak smemo sledeče našej narodnej duhovščini iz hrvatskih novin v posnemanje podati, našim cerkvenim listom, ki ignorirajo knezoškofa Pogačarja živo in to-

plo priporočevanje šol, pak naj bode iz naslednjega vidno, da zagrebški nadškof isto tako sodi kakor ljubljanski, kajti mej hrvatskimi in našimi novimi šolskimi postavami, nij v principu nobenega razločka.

V hrvatskih novinah namreč čitamo:

„Nj. prevz. nadškof Mihalović je sklical 14. t. m. konferencijo duhovnov svoje nadškofije, katera je imela posvetovati se, kako naj se obnaša duhovščina pri izvajanju novik šolskih postav, ki s 1. oktobrom stopijo v postavno moč. Konferenca je sklenila nove postave ljudskih šol tako spoštovati, kakor se spodobi vsakemu državljanu konstitucionalne države, svoje deželne postave. Razni udje konference sklenili so tudi sprejeti imenovanja šolskih nadzornikov. Obrnila se je vsa duhovščina s prošnjo do nadškofa, naj on k temu pripomore, da bi ta nova postava kmalu tudi za vojno krajino dobila postavno moč. Nadškof sam je, pozivajoč se na rodoljubnost duhovenstva, nagovarjal zbrane naj nikjer ne vzkratijo svoje roke, kjer mogó sodelovati.“

Gotovo bode tako delovanje koristnejše in častnejše, nego proti šoli zabavljati.

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz Splugeta, 18. sept. [Izv. telegram „Slov. Narodu“.] Turška karaula v Tiskovcu je od vstašev zapaljena, Turci so pobegli. Golub udaril na Trubar.

Iz Dubrovnika 18. sept. [Izv. telegram „Slov. Narodu“.] Konzularna komisija, ki je imela vstaše pomiriti, nij čisto nič opravila. Vodje vstašev pravijo, da rajši umrjé nego da bi lažnjivim turškim obljubam verjeli. — V boji pri Skrobotu se je

izgubil Nedjib-paša in en bimbaša. Trebinjski paša jih zastonj išče. Pri Ravnem, pri Gačku, pri Ključih, pri Pivi so bile bitve. Povsod so vstaši zmagali in mnogo živčev zaplenili.

Iz Splugeta, 14. sept. [Izv. dop.]

Iz Dubrovnika se dalje poroča 13. t. m., da se je v Glavskom Dolu blizu zubskega močvirja zbralo 500 vstašev, kateri hočejo zopet udariti na Duže. — To je pač težko verjeti, da bi vstaši izbirali si zdaj tako nevaren objekt svoje operacije, in se brez posebne potrebe spuščali v nevarnost priti v sredino tu dosti jakega sovražnika. (Menda se tudi nij zgodilo, ker tačas je telegraf poročal, da so Turki kloster Duže požgali. Ur.) Naj vam naznanjam še sledeče: V soboto 11. t. m. je šlo tu skozi Spluget nekoliko dobrovoljcev, vrnivši se iz Hercegovine zopet v svojo domovino. Mej njimi je bilo nekaj Dalmatincev, Lahov in 1 Slovenec. Bili so to mladeniči, večjim delom dijaki. — Pripovedovali so, da so bili jako iznenađeni, prišedši v Hercegovino. Pritoževali so se, da nijso nikjer mogli dobiti vode in hrane, da so morali od samih Hercegovincev kupovati za jako drage novce živčev, da 4 dni nijso dobili ni kapljice vode itd. Idoči si iskat vode, prišli so na avstrijsko mejo, kjer so bili prijeti, razoroženi ter poslani sedaj „mit Zwangspass“ v domovino, ker nijso imeli za se legitimacije. Dalje so se pritoževali, da so jim vstaši bili sploh kot stranski premalo prijazni. To sem čul od njih na lastna ušesa. Sploh pak so govorili, da bi za prostovoljce bilo le onda dobro izhajati, ako bi svojo četo napravili.

Nečemo ni enega ni drugega kriviti, ali

Listek.

Višje dekliško izobraževališče v Črnej gori.

(Konec.)

Učitelji in učiteljice naredé vsak iz svojega učnega predmeta gojenkam vsak mesec spričevalo o pridnosti, o nravi in o napredovanju v znanostih. Redov v spričevalu je pet: posebno dobro, prav dobro, dobro, srednje in slabo. Po končanju vsakega tečaja se delé otrokom skupna spričevala celega tečaja, zadržavajoča rede o pridnosti, nravi in napredku, in podpisana od predstojnice, učiteljev in učiteljic. A, ob išče li otrok mej velikimi počitnicami svoje stariše, dobode splošno spričevalo, v kojem so ob jednom vsa preja spričevala celega leta zapopadena.

Plača učiteljic iznaša v prvih treh letih tri sto srebrnih avstrijskih goldinarjev; čez tri leta pa se jim povikša za sto srebr. gol-

dinarjev na leto. Dalje imajo, kakor i predstojnica, stanovanje v zavodu, popolno oskrbovanje, kurjavo, svečavo, perilo in postrežbo. Kosilo in večerja je vkupna z otroci, a želé li, lahko dame same povžijo kavo v svojej sobi.

Dohodki dekliškega izobraževališča iznašajo do 5500 rubljev, ne računé plače deklic, koje se ne odgujejo na državne stroške. Le-te dekliné plačujejo za hrano, stanovanje in poduk nič več, nego 200 gid. na leto. V dekliškem izobraževališči je bilo osem in dvajset gojenk; starih sedem do šestnajst let; mej njimi nekaj iz Albanije, Dalmacije in boke kotorske.

Pri podučevanju sem bil mnogokrat navzoč. Tu vlada skozi in skozi demokratična ravnopravnost. Ta enakopravnost pa se nahaja i po drugih šolah črnogorskih, dá, v vseh političnih in socijalnih razmerah življenja. Tu nij razločka mej otroci revnih kmetovalcev in mej bčerami najimenitnejih rodovin in prvih dostojanstvenikov črnogor-

skih. Princezinja Zorka in Milica, starši bčeri knezevi, koje ste hodile k popoldanskemu poduku, sede ste mej otroci revnih rokodelcev iz Cetinja in Bajca v istej klopi.

Nekega po polu dneva sva prehodila z gospico Pacevičevó vse sobe in dvorane, in bile so svitle, zračne in visoke; vsaka učiteljica imela je svojo okusno opravljeno sobo. A spale ste učiteljici z otroci skupno v zelo prostornih spalnicah. Zravno spalnic bila je soba za toaleta, za umivanje in oblačenje. V gornjem nadstropji so bile sobe za predstojnico in učiteljice, kapelica, kjer se je opravljala ob nedeljah služba božja; dalje je tu jako prostorna in složna bolnica, spalnica gojenk in la salle de récréation; — v spodnjem delu poslopja bili so razredi, velika delalnica za ženska ročna dela, obednica, sobe za ekonomo, za posle, cerkev in kopalnica.

Višje dekliško izobraževališče v glavnem mestu Črne gore je in bode imelo v teku teh kratkih let svojega obstanka jako ve-

zdi se nam, da je stvar pretirana uže zaradi tega, ker so bili „iznenadeni“. To je istina, da ni Dalmacija ni Hercegovina nije podobna Kranjskeji ali Hrvatskeji, da je malo zemlja, kjer bi bilo treba pretrpeti toliko muk in težav, kakor baš tu doli. Ali zato pak bi se morali vsi, kateri činijo ovak korak, prej podučiti o razmerah dežel, v katere gredo. In jaz svetujem vsacemu to-le: Pri vsej navdušenosti, katero imaš za sveto stvar, za katero se ideš boriti, premisli vsak, ali se hočeš in moreš rad podvreči vsem mukam, odreči se vsem do zdaj navajenim potrebam, koje se ti morda v normalnih okoliščinah, v katerih živiš, še tako malenkostna zdé, kajti vstaši so ubogi, nemajo ni za se vselej najpotrebnejših stvari. In nij se čuditi vstašem, pred soboj videči sovražnika in za soboj in mej soboj čuječi nezadovoljstvo zaradi hrane in pijače, ako nijso najprijaznejši in ne postrežejo na prvi mah svojim zdravim soborcem, posebno, ako se premisli, na katerej stopinji izobraženja more stati narod, kateri je tlačén od naj surovejšega in naj neizobraženjšega naroda v Evropi. Ako greš v boj za pravico in slovansko idejo, imej le to pred očmi, vse drugo pa pusti doma, in le potem boš vstašem koristil; škodil ali vsaj nepriliko jim bodeš pa delal, ako bi od njih zahteval, da hrabro padejo na sovražnika zraven pa dvoré še tebi.

Iz Zagreba, 17. sept. [Izv. dop.]*

Čeravno smo bližnji sosedje vstašev v Bosni in nij od nas več, nego pol dneva do vstajnikov, vendar vsi skupaj nijmo dobro podučeni kako so in kako nijso organizirani bratje Bošnjaki. Zatorej vam ne morem dosta več poročati, nego kar čitate v „Obzoru“ od meje bosenske. Vendar v kratkem času se bode stvar pojasnila, ker skrbjeno je bilo te dni, da z mesta zvemo več. V obče moram reči, da se naši podporni odbori premalo trude, podučiti se, in potem tam pomagati, kjer je podpore treba. To se mora na bolje obrniti.

Deputacija Bošnjakov je bila pri našem krajiškem poveljniku generalu Molinariju. Pošteti ta graničar jo je poslušal, bil je ginjen, čuvši, kako hudo se godi kristijanom in Slovanom onkraj Save a mož ima vezani,

*) Ne od našega navadnega dopisnika. Ur.

like dobrodelne nasledke tikajoče se odgoja ženskega spola in izobražitve učiteljice za dekliške šole, kar se godi i v Belgradu z enakim zavodom. Uže mnogo mladih dekličev ga je zapustilo, ki spolnujejo zdaj kot učiteljice svoj poklic na ljudskih dekliških šolah; zopet druge postale so gospodinje in razširjujejo mej svojo družino in v svojej domovini nazore in omiko, prisvojene si v izobraževalnici. In čez kakih deset let gotovo ne poreče Črnogorec, omenivši svoje žene: „Oprostite, moja žena!“

Tri izmed mladih deklic, koje sem pred tremi leti še videl v učilnicah stare kneževe palače, našel sem v Cetinji omožene s tremi mojih prijateljev. Jedna se je omožila s predsednikom senata, gospodinom Bojo Petrovičem, bratrancem knezevim, druga s tajnikom in zdanjim ministrom javnega nauka, oberstom Stanko Radoničem, tretja pa z njegovim bratom, gospodinom Stefan Radoničem.

Fr. H—ški.

roke od zgoraj pomagati ne sme, za to ne more. Vendar v naših višjih krogih upanje nij še izginilo, da se kmalu vanjska politika avstrijska izpremeni. Ban Mažuranić je govoril pred več tedni z Nj. Vel. cesarjem, ki ga je vprašal, kako stoji stvar v sosednej Bosni. Čuvši odgovor je živo obžaloval nenaravne razmere doli.

Zadnji „Glas Crnogorca“, ki nam je došel, piše na prvem mestu tako-le: „Dogodjaji v Bosni in Hercegovini a sedaj tudi v Starej Srbiji vrlo so ozbiljni in brzi. V narodnej srbskeji skupščini, po vseh glasovih iz Srbije, vlada jedna misel. Za to moremo, a i moramo pričakovati, da v njej ne bode nikakve debate. Mi ne moremo ni za jeden čas sumiti, da ne bode odgovor srbske skupščine odziv dolžnosti Srbije i odjek onega glasa naroda v Srbiji, kateri se v poslednji čas tako silno čuje. . . . Narod v Srbiji hoče boj. Boj hoče ker ga išče uže okrvavljeni narod v Bosni, v Hercegovini in Starej Srbiji, ker ga iščejo interesi Srbije, ker ga išče sreča in bodočnost vsega naroda srbskega. A narodu je puščeno, da odrejenim merodajnim potem, — po svojej skupščini — tudi izjavi to, in mi verujemo, da bode izjavil. Nij sumnje, da bode ta glas poslušal ves koliki narod naš z radostjo, kakoršne v svojem nesrečnem življenji še nij čutil, a z največjo radostjo Črna gora, katera stoji jednako pripravljena in gotova, in čaka samo, da skupno s Srbijo krene bratom na pomoč in na veliko delo narodnega osvobojenja. Z nestrpljenjem torej čakamo glasu o patrijotскеji izjavi narodne skupščine v Srbiji.“

Dalmatinski „Narodni list“ poroča iz Metkovič: Prišli so sem konzuli Vasić, Liechtenberg in Durando, ter zaslišali pribegle Hercegovince. Vstaši so jim izročili pismeno pritožbo in ustno rekli: „Ljudje smo, a ne živina; ako nam nečete pomagati, prisiliti nas ne morete, da se vrnemo v robstvo. Turškim obetanjem mi ne verujemo, a vaše poroštvo — uverili smo se, da pri Turkih ne velja pest boba. Hočemo svobodo, popolno svobodo.“

Iz Kostajnice se piše „Politiki“, da so se Turki glede svoje divjosti le v enej reči izpremenili: prej nijso kot mohamedani svinjskega mesa jeli, torej vsaj prašiče pri miru pustili, sedaj pa tudi prašiče krađejo in ropajo kristijanom.

Dunajskemu „Tagbl.“ se iz Dubrovnika brzojavlja, da se nič ne ve, kam so izginili oni trije bataljoni, ki so bili pri Skrobatskeji soteski od vstašev tepeni. Hussein-paša je poslal tri ogleduhe ali špijone pozvedovat, kje so izginole turške kompanije. Ali tudi nobenega ogleduha, ki so dobili po dvajset dukatov plače, nij bilo nazaj. Sedaj ne more paša nobenega ogleduha več dobiti niti za dvojno plačo ne.

Iz Bosne ima „Obzor“ sledeče telegrame. Iz Kostajnice, 16. sept. Turki Preidoričani, 700 na številu, so šli s slovansko zastavo proti Kozari, da bi vstaše prevarili. — Iz Staregradiske 16. sept.: V selu Vojskovoj blizu Dubice se je 600 vstašev ušancalo s tremi topovi. Narod je uprl oči v Srbijo. — O smrti hajdukov Ostaje in Pečije se poroča, da so ju Turki zasačili, ko sta pila „ljutu rakiju.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. septembra.

Hrvatskega zbora predsednik Krešić je šel na Dunaj, da cesarju izroči saborsko adresu.

V **ogerskem** zboru pri adresnej debati je govoril 16. t. m. Srb Polit. Obrazlagal je, kako bi se mogla na Ogerskem vsem narodnostim pravica goditi, ki imajo skup večino v državi ali v zboru skoro zastopane nijso. Magjari imajo oblast v rokah in so znali skrbeti, da večina tu nij zastopana. (Magjari ugovarjajo.) Ta politika je nevarna za obstanek monarhije. Za slovanske narode ima vsa zapadna Evropa simpatije, le na Dunaji in v Pešti simpatizirajo s Turki, kar je tem bolj nenaravno, ker je Ogerska toliko let s Turki vojevala. Govornik pravi dalje, da če se tudi sedaj v Belgradu duhovi ukrote, vendar bode vzhodno vprašanje zopet prikazalo se.

Baron Sennyey je govoril, da je vir ogerskih zmešnjav iskati v pretiravanji ogerskih moči; kar se pa tiče onih vprašanj, katera imamo rešiti z Avstrijo, menim, pravi, da je v vzajemnosti materialnih interesov velik faktor skupnih močij. To kaže, da je konservativec Sennyey bolj Avstrijec in dinast, nego drugi Magjari.

„N. Fr. Pr.“ porablja Politov govor za uvodni članek, da bi Magjare še bolj podkurila zoper Slované. „N. Wien. Tagbl.“ isto tako Polita in Slované kara, češ, da bi morali javkati in prositi, a ne žugati.

Vnanje dežele.

Ruski „Golos“ pravi: „Turško vladanje nad krščanskimi narodi je neumna stvar, ki nij primerna nazorom današnje Evrope. Dvajsetletni poskušaji turške vlade so pokazali, da nij zmožna, take razmere ustvariti, kakor bi ustregle opravičenim željam narodov, — za to Turki ne spadajo več v Evropo.“

Turška vlada poroča iz Carigrada. Kar so konzuli prišli v Stolac (16. ali 15. sept.) nij nobenega poročila od njih. Vodje vstašev so jim pa mej potom rekli, da ne verujejo da lokalnej (hercegovinskeji) vladi ne zaupajo, da morajo tedaj od centralne vlade v Carigradu (?) zagotoviti imeti.

Iz ruske **Azije** se poroča ruskim novinarjem, da je general Kauffmann s 7000 mož ruske vojske premagal 30.000 mož močno vojsko Khokandsko, ki je imela tudi 39 kanonov. „Golos“ daje razumeti, da bi boljše bilo osvojiti te zemlje, nego pa da ruski vojniki kri prelivajo za učvrstitev in urejenje gospodstva pol divjih kanov v Aziji.

Dopisi.

Iz Dolenjskega 17. sept. [Izv. dop.] V našem krškem šolskem okraji smo še le zdaj šolsko leto končali in sicer na ukaz okrajnega šolskega sveta po starodavnej navadi z očitnimi poskušnjami, katere so trajale od 11. do 16. t. m. in h katerim so bili voljeni trije gospodje za komisarje. Kakor povsod znajo nekateri gospodje šolam in njenim zakonom in naredbam nasprotovati, tako se je tudi po več krajih v našem šolskem okraji pripetilo, da nijso hoteli nekateri fanatični kateheti v pričo gospoda preskušnjega komisarja učence krščanski nauk spraševati. Kdaj bode vendar te nerednosti ki le jezo in pohujšanje dela vendar konec. Vse drugače je pa bilo v Kostanjevici, ker sta za šolo zelo vneta čestita gospoda na prižnici konec šolskega leta, in mašo očitno oznanila in stariše tako k maši povabila, katero je opravljal naš, za šolo vneta g. kaplan Josip Marinko. — Po maši se je pričelo spraševanje s tem, da je katehet spraševal kršćan-

ski nauk in potem so sledili drugi predmetje. Otroci so prav dobro odgovarjali, kar je tudi preskušenijski komisar, naš za slovensko domovino in za šolo vneti gospod Viljem Pfeifer, državni poslanec potrdil, ter se sploh zopet pravega prijatelja šolske mladine izkazal, našej šolske mladini prav veliko lepih koristnih knjig razdelivši in obljubivši še več poslati. Našej šolske bukvarnici je podaril več knjig. Tudi trijem učencem je „Vrtec“ naročil. Res posnemanja vredno.

Domače stvari.

— (Tržaški škof) g. Dobrila bode slovesno umesten 26. t. m.

— (V Kranj) za notarja pride bivši advokat v Ljubljani, dr. Steiner.

— (Ljubljansko konstitucionalno društvo), znano zbirališče uradnikov, je imelo predsinodnem jako slabo obiskan shod, da si so bili vabljeni c. kr. ljudje, ki niso udje temu protinarodnemu društvu in ne marajo biti. Govoril je sam dr. Schaffer, dolgo sicer, a nič novega.

— (Iz Veličih Lašč) se nam piše: Pobegnil, je te dni deček Janez Tomsič sin tukajšnjega župana v velicah Laščah pobral je vso svojo obleko do zadnjega kopita in izginil je; 15. sept. so ga pogrešili, starši silno žalujejo, ker tudi ne vedo kam je izginil; Deček je star 15 let, povedal nij nikomur nič.

— (Obstrelil) je 14letni kočevski gimnazijalec Fr. Česarek svojega prijatelja 16letnega J. Ramorja, ko se je z dvocevno pištolo igral in se mu je izprožila.

— (V Železnikih) se je — kakor „Dan.“ piše — pretekli teden pripetila pri beljavi podružnice nesreča. Padla sta dva Italijana z odra, in si je jeden zlomil nogo drugi pa roko in nogo, ter se pohabil tudi znotraj tako, da je revež umrl. Bili so baje preslabo odre postavili.

— (V Rim) sta odšla 13. t. m. Anton Zupančič, kaplan v Cerkljah, in Bl. Muhovec, kaplan v Kamniku.

— (Politika naše ljube „Danice.“) Samo za to, da bodo naši bralci tudi vedeli orijentalno politiko naše „Zgodnje Danice“, naj citiramo tudi, kaj ta časnik govori. Ko malo po svoje pové o žmešnjavah doli v jugu, pravi: „Tako se godi ubogemu narodu, ki je odpadel od prave katoliške cerkve, katera le sama je edina, kar je mej drugimi znamenje prave cerkve. Upajmo, da v tolikih žmešnjavah bo bog ta trpeči narod poslednjič razsvetlil, ter se bode povrnil v naročje sv. rimske-katoliške cerkve in to bo zvezda tudi njegove telesne svobode. O ss. Ciril in Metod, za nas boga prosita!“

— (Iz Št. Ruperta) na Dolenjskem se piše tukajšnjemu „S.“: Denes se je tu novo katoliško-politično društvo osnovalo in odprlo. Malo domačinov sicer se je bilo zbralo. Pevec iz Novega mesta, Trebnjega in Mokronoga so se udeležili in s svojim lepim petjem srca navzočih razveselili. Začasni predsednik g. A. Košir je potem zgodovino novega društva, zapreke in sitnosti ustanovitvenja razložil ter svoje veselje izrekel, da je zdaj namen dosežen. Dal je potem besedo nazočim gospodom in gostom, ki so vsak iz svojega stališča in svojih skušenj ralgali pomen in namen takih društev na Kranjskem; posebno všeč je bil zgo-

dovinski pregled kranjske dežele od starih dozdajnih časov ki ga je razvijal g. Steklasa. Gosp. grof Barbo nam je povedal mnogo iz dunajskega državnega zbora, ter svojo radost kazal, da se je v njegovi rojstni fari tako društvo osnovalo, ki je nade boljše prihodnosti na temnem političnem obnebj mile dolenjske Kranjske. Govori so bili s ploskanjem spremljani in vmes so pevci peli. Posebno je dopadlo, da je priprosti kmet Bercar v daljšem dobro zloženem in primer-nem govoru navdajal svoje sorojake k obilnem udeleževanju, ter končal rekoč: „Vsaj tega mi ne bode treba pri sodbi zagovarjati, da nijsem bil vnet Slovenec, da nijsem svojega milega jezika ljubil in spoštoval.“ Dolgo ploskanje in dobroklici so temu govorniku pokazali, da je iz srca vsem govoril. Nazadnje se je volil nov odbor, ki mu je predsednik g. Jančigar, mlad, navdušen gospod in izvrsten govornik. Z „živioklici“ na cesarja in s cesarsko pesnijo se je končal večer.

— (Milodari za pribegle iz Hercegovine in Bosne.) Mekar M. 2 gl., F. v K. 2 gl. Kupljen, notar v Črnomlju 2 gl. Kuhnert v Črnovicah 1 gl. — V Ljubljani: Lor. Gaber 5 gl. v srebru, J. N. Horpk 3 gl., E. P. Polegek 1 gl., Edvard Hohn 2 gl., W. Rudholzer 1 gl., P. Strzelba 1 gl., J. Maglar 2 gl., Pajk 1 gl., Maršalek 1 gl., Gestrin 1 gl., Goršič 3 gl., F. T. 50 kr., A. D. 1 gl., Franc J. 1 gl., A. S. 1 gl., A. Kotnik 1 gl., St. Lužek 1 gl., B. D. 40 kr., Stencel 30 kr., Antonia Milač 2 gl., Martin Regali 10 kr., B. Nuncer 10 kr., J. T. 10 kr., Ruda 1 gl., Zagore 20 kr., M. R. 10 kr., A. U. 20 kr., T. 10 kr., F. Pirc 30 kr., A. O. 30 kr., B. 12., J. Gorišek 1 gl., Fr. Spindler 1 gl., F. G. 14 kr., Herksel 30 kr., L. S. 20 kr., Boltavzar 50 kr., F. T. 10 kr., M. M. 10 kr., A. M. 20 kr., J. Bole 40 kr., Kadivec 1 gl., Spoljarič 50 kr., J. Kušar 2 gl., Toman 50 kr., Fabian 1 gl., M. Lenče 2 gl., M. Gerber 4 gl., A. Smerdu 1 gl., F. Susteršič 1 gl., J. Čad 20 kr., J. Čik 1 gl., F. Peterca 1 gl., Strzelba 1 gl., A. Jentl 1 gl. gospa Ana Hofbauer 1 gl. 20 kr., Tambornino 1 gl., M. Lenče ml. 1 gl., neimenovan 10 gl., J. Regali 1 gl., gospa Žakelj paket obleke in perila, Prme 15 gl., iz Celja poslano 35 gl. Gospa Hohn v Ljubljani paket perila, Klein i Kovač 2 gl., J. Perdau 1 gl., J. Zupančič 1 gl., J. Matevže 1 gl., A. Dolinar 1 gl., G. Čik 20 kr., R. Milic 1 gl., M. B. 10 kr., F. M. 20 kr., Žižkar A. 2 gl. 40 kr., J. Dolbar 1 gl., G. K. 10 kr., J. L. 50 kr., Maria Pol 3 gl., St. 30 kr., Tonia 1 gl. — Iz Uke v na Goriškem nabrano 26 gl. — Dr. Sadnik pri sv. Lenartu 5 gl., M. A. župnik pri Celji 2 gl. — Iz Postojne: Ign. Doksat 20 gl., Dolšaja 5 gl., Lavrenčič 5 gl., J. Pol 2 gl., J. Prosenec 1 gl. skupaj 199 gl. 86 kr. I. izkaz 187 gl. 96 kr. 387 gl. 82 kr.

Sprejem potrjuje odbor:

J. N. Horak,

Dr. J. Vošnjak,

predsednik.

denarničar.

Razne vesti.

* (Visoka starost.) Pri Ogerčniku v Nežki blizu Celovca, živi stara udova Špela Župan, ki se je rodila 17. maja 1774, tedaj ima čez 101 leto. Ona je mati 15 otrok in sedaj še tako čvrsta, da družbinska dela oskrbuje in za njene vnuke in prevnuke

plete nogovice, tudi zakrpa obleko in perilo, obraz in posebno posluh je še popolnem kakor v mladosti.

* (Umor.) Na Dunaji je bila te dni najdena zunaj živinskega trga umorjena deklica. Sumi se, da jo je umoril nek vojak.

* (Cigan), godec, se je na Ogerskem zaljubil v mlado, še le šest mesecev omoženo judovsko ženo, ter jo pregovoril, da je z njim ubegnila. Ker sta več denarja soboj vzela, vlovili so ju v Presburgu.

* (Prusijanski Nemci.) Nemci v Riedu so imeli nekovo svečanost. Pri tej priliki so obesili prusko-nemško zastavo na prvo mesto, avstrijsko na zadnje. Okrajni glavar je to veleizdajno nedostojnost odpravil, a zato so se Nemci v dunajskih časnikih pritoževali, češ, da se nemška zastava odpravlja. —

* (Osveta.) Pred porotno sodnijo v Turinu se obravnava tožba proti 5 zatožen-cem, radi umora župnika Satta-Musio iz Orune na Sardinskem. Fajmošter je jahal na sprehod in pri tej priliki so ga umorili s krogliami in potem z noži. On nij imel osebnih sovražnikov, a bil iz družine na kateri so se hoteli morilci maščevati z umorom po večletnej družinskejski vojski ali osveti. Več ko sto prič je povabljenih in tožba se bode vršila v Turinu, ker so se bali, da bi na sardinskem otoku ne mogla dokončati se.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato tilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nadgradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bođenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prs-nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, volne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry zaestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter nijesar použitij nij uogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Aranca“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespianji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespianji in hujšanji.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušateljja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.928. Barona Sigmö 10 letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalessciere je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslenih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaših pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalessciere-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalessciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbriku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih. (223)

Gospod **Gecelj** ali Kocelj, naj blagovoli v privatnem pismu svojo adresu naznaniti uredniku „Slov. Naroda“.

Tuji.

17. septembra:

Evropa: Novak iz Zagreba. — Legoldin iz Dunaja. — Dimec iz Gorice. — de Veneda iz Trsta. — Krašovec iz Cerknice. — pl. Rudolf iz Dunaja. — Plaček iz Prage. — Ivaničević iz Trsta. — Fuchs iz Dunaja.

Pri Slonu: Pišman iz Dunaja. — Modrušan iz Gradca. — pl. Garzeroli iz Celovca. — Drašler iz Novega mesta. — Gorišek iz Beljaka. — Molinari iz Turina. — Schrödler iz Dunaja. — Šibar iz Kamnika. — Hincel iz Prage.

Pri Malici: Kiderlin iz Dunaja. — Picoli iz Milana. — Kitenleim iz Dunaja. — Goslet iz Hrastnika. — Tümler iz Dunaja. — Hauranek iz Prage. — Irgang iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 18. septembra t. l.

Pšenica 5 gld. 30 kr.; — reš 3 gld. 50 kr.; — ječmen 2 gld. 30 kr.; — oves 2 gld. — kr.; — ajda — gl. — kr.; — prosó 2 gld. 50 kr.; — koruza — gld. — kr.; krompir 1 gld. 60 kr.; — fižol 5 gld. — kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 48 kr.; — špeh trišen — gld. 42 kr.; — špeh povojen — gold. 44 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 25 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gld. 25 kr.; — slame cent 1 gld. 25 kr.; — drva trda 6 gold. 80 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Dunajska borza 18. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 70 gld. 20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 „ — „
1860 drž. posojilo . . . 112 „ 80 „
Akcije narodne banke . . . 930 „ — „

Kreditne akcije	216	10
London	111	85
Napol.	8	91 1/2
C. k. cekini	5	29 1/2
Srebro	101	80

Štev. 4568.

Razpis

8 štipendij in 4 mest za plačilo v deželnej sadje- in vinorejskej šoli na Slapu pri Vipavi.

Za dveletno sadje- in vinorejsko šolo na Slapu v Vipavski dolini se za prihodnje šolsko leto, ki se začne 1. novembra l. 1875, razpisuje 8 deželnih štipendij po 120 gold. na leto za mladeniče ubožnih starišev iz Kranjskega, kateri so 16. leto dospeli, ki so krepkega života, trdnega zdravja in lepega obnašanja, ki imajo vsaj toliko šolske omike, kolikor se je dá v ljudskih šolah pridobiti. — Prošnjiki naj svoje, lastnoročno v slovenskem jeziku pisane prošnje, katerim naj prilože rojstveni in ubožni list, spričalo od g. župnika o lepem vedenji, spričalo o končani ljudski ali kaki večji šoli, in zdravniško spričalo, pošljejo, ako je mogoče, pa osobno izročé vodstvu sadje- in vinorejske šole na Slapu do

10. oktobra l. 1875.

Tudi se sprejmó 4 mladeniči za letno plačilo 120 gold. za stanovanje in hrano in z 20 gold. šolnine v imenovano šolo, ki naj tudi svoje prošnje z ravno takimi spričali in dokazili, — le ubožnega lista nij treba — do 10. oktobra t. l. vodstvu omenjene šole na Slapu izročé. (302—3)

Sprejemajo se pa tudi taki učenci v to šolo, ki nemajo v šoli stanovanja in hrane, ampak ki le šolo obiskujejo, ter za to plačajo 20 gold. šolnine za celo leto.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 4. septembra 1875.

Prava čebulja za brado,

katero učinek se garantira, pospešuje rast brade neverjetno hitro, tako, da dobé v kratkem času celó 16 letni mladeniči polno in veliko brado, kar potrjuje na tisoče spričevalov.

Vaše blagorodje!

Veseli me, da morem Vam poročati o meni poslanj čebulji za brado, ki je res dobro sredstvo. Malo časa je, kar jo rabim ali zadostovala je, da sem dobil veliko brado. Za znanca moje potrebujem še dalje dva paketa, katera mi blagovolite poslati po pošti.

S odličnim spoštovanjem

Line, 25. junija 1872.

K. Lindhardt.

Vaše blagorodje!

Blagovolite mi poslati po poštenu povzetju 1 paket čebulje za brado. Isto so mi prijatelji priporočali, da je izvrstno sredstvo za bradno rast. Prosim Vas torej, da mi jo kmalu pošljete.

Opava, 5. decembra 1871.

Ant. Toman, gozdarski adjunkt.

Cena 1 paketa z priloženim navodom 2 gld. 10 kr.

Po pošti 10 kr. več.

Skladišče ima na Dunaji: g. Filip Neustein, lekar I. Plankengasse. V Gradcu: g. H. Kielhauser, Sporgasse 3. (242—9)

Br. 108.

Natječaj.

Na velikoj gradskoj realci u Osičku u Slavoniji traže se uslied dozvole vis. kr. zem. vlade, odiel za bog. i nastavu, br. 3565 za buduću školsku godinu 1875/6 četiri namjestna učitelja i to:

1. za matematiku i prirodopis;
2. za opisno mjerstvo i matematiku;
3. za hrvatski jezik;
4. za zemljopis i poviest.

S ovimi mjesti skupčana je godišnja nagrada od 600 for. a. v. Tko jedno od ovih mjestah postići želi, neka se čim prije molbenicom obrati na podpisano ravateljstvo realke. Po okolnostih uzeti će se i onakov molitelj, koji neima propisanoga trogodišta tehničkoga ili sveučilišnoga.

U Osičku, 7. rujna 1875.

Josip Vitanović,
ravnatelj.

(304—4)

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje,
pasovi za počene, určitalne in
maternične brizgje.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. de Ylang-Ylang flacon 1 gold.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—103)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštenu povzetju.

Gospodje p. n. gospodarji

opozorijo se prijazno na

žito čistenji stroj (mašino)

Lhuiller-a Trieur,

kateri je sedaj na graščini v Fužinah. Odstrani se lahko popolnem kokalj, grahorica ali pahovka in pridobi iz slabega žita najboljša semena. — Čistenje za en mernik velja 10 kr. (305—2)

Se priporoča vsem č. učiteljem in drugim.

Vse šolske knjige

iz c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaji — slovenske in nemške, ki so dopuščene in se rabijo v ljudskih šolah, dobivajo se pri

Henriku Ničman-u,

bukovezu na Starem trgu, hiš. šteč. 16.

Zraven šolskih knjig je tu tudi na prodaj mnogo najnovejšega in pripravnejšega pisalnega in risarskega orodja, kakor razni pisni, lepopisni sešitki, razno stigmografične risanke itd. itd. (314—2)